

Utlåtande Rotel II (Dnr KS 2025/532)**Motion om att uppkalla en plats i Stockholm efter
Aaron Isaac**

Motion av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog**Sammanfattning av ärendet**

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige om att uppkalla en plats i Stockholm efter Aaron Isaac. I motionen beskrivs att Aaron Isaac spelat en avgörande roll för judisk etablering i Sverige. År 1775 var han den förste juden som fick tillstånd att bosätta sig i Sverige utan att konvertera till kristendomen. I motionen anges att det inte finns några offentliga platser i Stockholm som synligt erkänner den judiska minoritetens historiska betydelse i Sverige, och att uppkalla en plats efter Aaron Isaac skulle vara en kraftfull symbol för Sveriges och Stockholms stolthet över den judiska minoritetens närvaro och bidrag till samhället. Motionären föreslår att staden utreder möjligheten att uppkalla en offentlig plats i Stockholm efter Aaron Isaac.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Judiska centralrådet och Judiska ungdomsförbundet.

Stadsledningskontoret konstaterar att ansvaret för namngivning av gator, parker och andra allmänna platser ligger hos namnberedningen.

Stadsbyggnadsnämnden lyfter att ett ytterligare namn efter Aaron Isaac på annan plats i staden skulle kunna ge upphov till missförstånd, något som skulle behöva lösas ut för att uppnå syftet med namnsättning och för att uppnå god ortnamnsd utifrån kulturmiljölagen.

Judiska centralrådet menar att förslaget skulle bidra till att synliggöra judiskt liv som en levande del av stadens och landets identitet.

Judiska ungdomsförbundet lyfter att förslaget hade varit en kraftfull symbol för svensk stolthet över den judiska närvaron och ett erkännande av den svensk-judiska historien.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag ser positivt på insatser som kan stärka Stockholms platsidentitet och lyfta fram personer som haft betydelse för stadens utveckling. Att synliggöra Aaron Isaac och hans gärning är i grunden värdefullt, inte minst med tanke på hans centrala roll i den judiska historien i Stockholm.

Samtidigt konstaterar jag att frågan om namngivning av gator och offentliga platser hanteras av stadsbyggnadsnämndens namnberedning och att de avstyrkt motionen. Skälen som anges är att det saknas en lämplig plats med behov av namn och att det redan finns befintliga namn kopplade till Aaron Isaac, såsom "Aaron Isaacs gränd" inom kvarteret Katthavet. Ytterligare namngivning riskerar enligt namnberedningen att skapa missförstånd och strida mot god ortnamnsed enligt kulturmiljölagen.

Det finns därtill en plats som bär Aaron Isaacs namn, den judiska begravningsplatsen Aronsberg på Kungsholmen, anlagd på hans initiativ och där hans grav är belägen. Ett alternativt sätt som bör prövas är att öka uppmärksamheten kring hans betydelse genom att stärka informationen på plats, exempelvis med en informationsskylt eller annan form av förmedling.

Mot denna bakgrund anser jag att motionen kan anses besvarad.

Bilaga

Motion om att uppkalla en plats i Stockholm efter Aaron Isaac, dnr KS 2025/532-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Vi noterar att det redan finns en gränd och ett vägmärke med Aaron Isaacs namn i anslutning till den stora synagogan. Det är positivt att detta redan finns idag, men vi menar att det inte utesluter ytterligare namngivning.

De platser som idag bär namn kopplade till judiskt liv i Stockholm är små och relativt okända för många stockholmare. Syftet med vår motion är att synliggöra och erkänna

den judiska minoritetens historia och betydelse i Sverige på ett tydligare och mer publikt sätt.

Vi anser därför att staden även framöver bör överväga att namnge en större och mer välbesökt plats efter Aaron Isaac – eller på annat sätt uppmärksamma det judiska kulturarvet – i syfte att göra den svensk-judiska historien mer närvarande i stadsbilden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 december 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige om att uppkalla en plats i Stockholm efter Aaron Isaac. I motionen beskrivs att Aaron Isaac spelat en avgörande roll för judisk etablering i Sverige. År 1775 var han den förste juden som fick tillstånd att bosätta sig i Sverige utan att konvertera till kristendomen. I motionen anges att det inte finns några offentliga platser i Stockholm som synligt erkänner den judiska minoritetens historiska betydelse i Sverige, och att uppkalla en plats efter Aaron Isaac skulle vara en kraftfull symbol för Sveriges och Stockholms stolthet över den judiska minoritetens närvaro och bidrag till samhället. Motionären föreslår att staden utreder möjligheten att uppkalla en offentlig plats i Stockholm efter Aaron Isaac.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Judiska Centralrådet och Judiska Ungdomsförbundet.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser generellt positivt på insatser som kan bidra till att stärka platserns identitet och till att väcka nyfikenhet på de människor och gärningar som bidragit till att forma staden.

Stadsledningskontoret har inget att anföra om lämpligheten att namnge en plats efter Aaron Isaac. Stadsledningskontoret konstaterar att ansvaret för namngivning av gator, parker och andra allmänna platser ligger hos namnberedningen.

Stadsledningskontoret hänvisar därför till stadsbyggnadsnämndens synpunkter i ärendet.

Stadsledningskontoret kan tillägga att det finns en plats i Stockholm som namngivits efter Aaron Isaac. Den judiska begravningsplatsen Aronsberg på Kungsholmen vid nuvarande Alströmergatan anlades efter initiativ av Aaron Isaac och namngavs efter honom. Här återfinns också Aaron Isaacs grav. Ett sätt för staden att bidra till ökad uppmärksamhet till Aaron Isaacs liv och gärning skulle kunna vara att öka informationen kring den befintliga platsen exempelvis med en informationsskylt.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att uppkalla en plats i Stockholm efter Aaron Isaac av Jan Jönsson (L) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 6 november 2025 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Björn Ljung (L), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Namnberedningens synpunkter:

Namnberedningen diskuterade Motion 2025-05-08 (KS 2025/532) av Jan Jönsson (L) om att uppkalla en plats i Stockholm efter Aaron Isaac. Beredningen beslöt avstyrka förslaget.

Namnberedningen konstaterade bland annat att det saknas en lämplig plats med behov av namn. Beredningen konstaterade vidare att det inom kvarteret Katthavet, där synagogan är belägen, idag finns en del som skyltats "Aaron Isaacs gränd". I närheten finns också ett slags vägmärke med samma namn. Ett ytterligare namn efter Aaron Isaac på annan plats i staden skulle därmed kunna ge upphov till onödiga missförstånd, något som skulle behöva lösas ut för att uppnå syftet med namnsättning och för att uppnå god ortnamnsd utifrån kulturmiljölagen.

Judiska Centralrådet

Judiska Centralrådets yttrande daterat den 9 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Judiska Centralrådet tillstyrker i sin helhet motionen av Jan Jönsson (L) om att uppkalla en offentlig plats i Stockholm efter Aaron Isaac. Förslaget är ett välkommet initiativ som på ett meningsfullt sätt knyter an till det pågående 250-årsjubileet av etablerat judiskt liv i Sverige.

Aaron Isaac intar en särställning i svensk historia som den första jude som tilläts bosätta sig i landet utan att tvingas konvertera till kristendomen. Hans ankomst markerar början på en kontinuerlig judisk närvaro i Sverige – en närvaro som genom åren bidragit väsentligt till Sveriges kulturella och samhälleliga utveckling. Ett erkännande av denna historia i det offentliga rummet är både efterlängtat och angeläget.

I ett samhällsklimat där antisemitismen fortsatt utgör ett allvarligt problem är det av stor betydelse att synliggöra det judiska kulturarvet som en självklar del av det svenska. Att namnge en offentlig plats efter Aaron Isaac skulle vara ett viktigt symboliskt ställningstagande för inkludering, historiskt erkännande och framtidstro.

Det skulle också bidra till att synliggöra judiskt liv som en levande del av stadens och landets identitet – inte bara i det förflutna, utan också i samtiden och framtiden. Med hänsyn till Aaron Isaacs liv och verksamhet, och den betydelsefulla plats Gamla stan har i den svensk-judiska historien, vill vi särskilt lyfta fram Tyska Brunnspan som en lämplig plats att bära hans namn. Tyska Brunnspan ligger alldeles intill den plats där Sveriges första synagoga låg, på Själagårdsgatan, och där Judiska museet idag är beläget. Att namnge platsen Aaron Isaacs gård vore en värdig och historiskt förankrad gest, med stark symbolik och närhet till det levande kulturarv som motionen syftar till att synliggöra.

Vi hoppas att staden tar till vara detta tillfälle att på ett konkret och bestående sätt hedra den judiska minoritetens plats i Sveriges historia genom att uppkalla en offentlig plats efter Aaron Isaac.

Judiska Ungdomsförbundet

Judiska Ungdomsförbundets yttrande daterat den 12 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Judiska Ungdomsförbundet i Sverige (JUS) tillstyrker i sin helhet motionen av Jan Jönsson (L) om att uppkalla en offentlig plats i Stockholm efter Aaron Isaac.

Sverige och den judiska minoriteten firar i år 250 år av etablerat judiskt liv i Sverige. Med anledning av jubileumsåret anser vi det välkommet att en plats i Stockholm, Nordens judiska centrum, uppkallas efter Sveriges första jude Aaron Isaac.

Att låta uppkalla en plats i Stockholm efter Aaron Isaac hade varit en kraftfull symbol för svensk stolthet över den judiska närvaron och ett erkännande av den svensk-judiska historien. Det hade varit ett tydligt ställningstagande för en svensk-judisk framtid som inte äger rum bakom stängda dörrar utan öppet och synligt.

Aaron Isaac och hans följe, som tilläts bosätta sig i Sverige 1775, bodde och verkade framförallt på Riddarholmen och i Gamla stan. I slutet av 1700-talet uppstod Sveriges första och äldsta bevarade synagoga på Själagårdsgatan i Gamla stan, där det judiska museet nu ligger. Platsen besitter i och med detta en lång judisk historia och man kan ännu förnimma Aaron Isaacs fotsteg i gränderna. Därför föreslår JUS att Stockholms stad låter uppkalla platsen intill synagogan, Tyska Brunnspan, efter Aaron Isaac. Med anledning av jubileumsåret skulle detta hedra Aaron Isaacs minne och den judiska närvaron i Sverige genom att namnge den platsen Aaron Isaacs gård.

Vi hoppas att Stockholms stad genom att uppkalla en plats efter Aaron Isaac vill bidra till förevigandet av den judiska närvaron i stadsrummet!

Reservationer m.m.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Björn Ljung (L)

1. Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande.

Vi noterar att stadsbyggnadskontoret påpekar att det redan finns en gränd och ett vägmärke med Aaron Isaacs namn i anslutning till den stora synagogan. Det är positivt att detta redan finns idag, men vi menar att det inte utesluter ytterligare namngivning.

De platser som idag bär namn kopplade till judiskt liv i Stockholm är små och relativt okända för många stockholmare. Syftet med vår motion är att synliggöra och erkänna den judiska minoritetens historia och betydelse i Sverige på ett tydligare och mer publikt sätt.

Vi anser därför att staden även framöver bör överväga att namnge en större och mer välbesökt plats efter Aaron Isaac – eller på annat sätt uppmärksamma det judiska kulturarvet – i syfte att göra den svensk-judiska historien mer närvarande i stadsbilden.